

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 20.7.2016
COM(2016) 500 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Vähähiiliseen talouteen siirtymisen nopeuttaminen Euroopassa

Tiedonanto, joka liittyy seuraaviin energiaunionin puitestrategian mukaisiin toimenpiteisiin: säädösehdotus sitovista vuotuisista kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä jäsenvaltioissa vuosina 2021-2030, säädösehdotus maankäytöstä, maankäytön muutoksesta ja metsätaloudesta aiheutuvien kasvihuonekaasujen päästöjen ja poistumien sisällyttämisestä vuoteen 2030 ulottuviin EU:n ilmasto- ja energiapolitiikan puitteisiin ja tiedonanto vähäpäästöistä liikkuvuutta koskevasta eurooppalaisesta strategiasta

1. Johdanto

Maailmanlaajuinen siirtyminen vähähiiliseen kiertotalouteen on alkanut Pariisin ilmastomuutos sopimuksen¹ ja kestävä kehityksen toimintaohjelman 2030 vauhdittamana. Siirtyminen on välttämätöntä, jotta nykyisten ja tulevien sukupolvien eurooppalaisille voidaan tarjota työpaikkoja ja kasvu- ja investointimahdollisuuksia sekä samalla hillitä vaarallista ilmastomuutosta. Jos EU ei säilytä ja hyödynnä etulyöntiasemaansa edistämällä uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkuutta sekä kilpailemalla muun vähähiilisen teknologian kehittämisessä maailmanmarkkinoilla, muut alueet kyllä tekevät niin. Euroopan taloudellisen mallin odotetaan muuttuvan. Eurooppalaisten yhteinen tehtävä onkin varmistaa, että siirtyminen tapahtuu oikeudenmukaisesti ja perustuu solidaarisuuteen, jotta kukaan ei jää muista jälkeen. Energiaunionin puittestrategia² edistää osaltaan tämän tavoitteen saavuttamista.

Komission tänään esittelemällä toimenpidepaketilla autetaan Eurooppaa valmistautumaan tulevaisuuteen ja säilyttämään kilpailukykyä. Toimenpidepaketti on osoitettu ensisijaisesti jäsenvaltioille, koska ne päättävät ensi kädessä toimenpiteistä, joilla vuoteen 2030 asetettu kasvihuonekaasupäästöjä koskeva tavoite saavutetaan³.

Jäsenvaltiot eivät kuitenkaan pysty saavuttamaan yksin tätä tavoitetta. Pariisin ilmastokonferenssin valmistelut osoittivat, miten tärkeitä valtiosta riippumattomat toimijat ovat muutoksen aikaansaamisessa. EU odottaa myös esimerkiksi yritysten, viljelijöiden, tutkijoiden, sijoittajien, opettajien ja työmarkkinaosapuolten osallistuvan toimiin. EU:n vastuulla on samanaikaisesti myös edistää niiden toimintaa tarjoamalla EU:n laajuisia toimenpiteitä ja suotuisa toimintaympäristö. Se tukee eri kaupunkien toteuttamia hankkeita, sillä 80 prosenttia eurooppalaisista asuu kaupungeissa. Kaupungit lukeutuvat kaikkein dynaamisimpiin ja innovatiivisimpiin vähähiilisen kiertotalouden toteuttajiin, ja ne ylittävätkin usein kansalliset tavoitetasot. Maaseutuyhteisöt ovat yhtä tärkeitä, sillä ne ovat ratkaisevassa asemassa kestävien luonnonvarojen tarjoamisessa ja ympäristön suojelemisessa tulevia sukupolvia varten.

EU tekee kaikkensa, jotta ilmastotoimien myönteinen kehitysvauhti maailmanlaajuisella tasolla voidaan säilyttää. Mikään maa ei ole turvassa katastrofaalisen ilmastomuutoksen uhkalta. Tästä syystä G7-maiden johtajat ovat korkeimmalla poliittisella tasolla sitoutuneet nopeuttamaan siirtymistä energiajärjestelmään, joka mahdollistaa hiilivapaaseen maailmantalouteen pyrkimisen. He ovat sitoutuneet myös asettamaan määrääjän useimpien fossiilisten polttoaineiden tukien lopettamiselle ja luvanneet poistaa hiilen, kaasun ja öljyn valtiontuet vuoden 2025 loppuun mennessä. EU:n kaupungeilla on keskeinen rooli uudessa maailmanlaajuisessa kaupunkikoalitiassa, joka voisi tarjota uuden tilaisuuden jatkaa

¹ Pariisin jälkeen: arvio Pariisin sopimuksen vaikutuksista, COM(2016) 110.

² Joustavaa energiaunionia ja tulevaisuuteen suuntautuvaa ilmastomuutospolitiikkaa koskeva puittestrategia, COM(2015) 80.

³ EU:n valtion- ja hallitusten päämiehet hyväksyivät lokakuussa 2014 vuoteen 2030 ulottuvat ilmasto- ja energiapolitiikan puitteet. Puitteissa vahvistetaan EU:n itselleen asettama sitova vähennystavoite, jonka mukaan kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään vuoteen 2030 mennessä koko talouden laajuisesti vähintään 40 prosenttia vuoteen 1990 verrattuna.

kansainvälistä yhteistyötä ilmastonmuutoksen torjumiseksi paikallistasolla. Yhä kiireellisempi tarve puuttua ilmastonmuutoksen sekä epävakauden ja turvallisuuden välisiin yhteyksiin vahvistettiin jälleen tämänvuotisessa EU:n ilmastodiplomatiaa koskevassa toimintasuunnitelmassa⁴.

EU:lla on erinomaiset mahdollisuudet muuttaa ilmastonmuutoksen haasteet mahdollisuuksiksi. Eurooppa on maailmanlaajuisesti johtavassa asemassa kehitettäessä innovatiivisia vähähiilisiä teknologioita ja palveluja niin energia-alalla kuin myös teollisuudessa, rakennus- ja liikenteessä. EU:n olisi säilytettävä tämä johtoasema. Eurooppalaisten on jatkossakin hallittava vähähiilisen talouden edellyttämät taidot, investoitava lastensa tulevaisuuteen ja autettava teollisuutta sopeutumaan muuttuviin tarpeisiin. Eurooppa on luvannut toteuttaa kunnianhimoisia toimia, ja nyt on aika täyttää nämä lupaukset.

2. Siirtymistä vähähiilisiin päästöihin kaikilla talouden aloilla koskevan sääntelyjärjestelmän pääperiaatteet

EU sopi lokakuussa 2014 selkeästä sitoumuksesta, jonka mukaan se vähentää vuoteen 2030 mennessä EU:n kokonaispäästöjä vähintään 40 prosentilla vuoden 1990 tasosta. Tämä sitoumus vastaa kustannustehokasta kehityspolkua EU:n pitkän aikavälin ilmastotavoitteen saavuttamiseksi. Siitä tuli lähtökohta Pariisin ilmastopöytäkirjasta johtuville EU:n kansainvälisille sitoumuksille, ja kaikki jäsenvaltiot toteuttavat sen yhdessä.

Aloittaakseen sitoumuksen toteuttamisen komissio esitti heinäkuussa 2015 EU:n päästökauppajärjestelmän uudistamista koskevan ehdotuksen, jotta järjestelmästä saataisiin tarkoituksenmukainen ja jotta se edistäisi teollisuuden ja energia-alan investointeja vuoden 2020 jälkeen⁵. Euroopan parlamentin ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi tehtävä kaikkensa, jotta tämä ehdotus hyväksyttäisiin nopeasti. Tässä toimenpidepaketissa käsitellään muita keskeisiä talouden osa-alueita, joilla voidaan edistää ilmastotoimia: rakennuksia, liikennettä, jätehuoltoa, maataloutta⁶ sekä maankäyttöä ja metsätaloutta.

EU:n tähän mennessä toteuttamia ilmastotoimia ohjaavien periaatteiden mukaisesti tämä uusi sääntelykehys perustuu oikeudenmukaisuuden, solidaarisuuden, joustavuuden ja ympäristötavoitteiden loukkaamattomuuden keskeisiin periaatteisiin.

Jotta varmistetaan Eurooppa-neuvoston hyväksymiin vuoteen 2030 ulottuviin EU:n ilmasto- ja energiapolitiikan puitteisiin sisältyvä oikeudenmukaisuus ja solidaarisuus, komissio ehdottaa vuoteen 2030 ulottuvia eriytettyjä kansallisia päästövähennystavoitteita, joissa otetaan huomioon kunkin jäsenvaltion suhteellista vaurautta kuvaava bruttokansantuote. Yksittäisten vauraampien jäsenvaltioiden tavoitetasoja mukautetaan edelleen kustannustehokkuuden huomioon ottamiseksi.

⁴ Eurooppalainen ilmastodiplomatia 21. osapuolikonferenssin (COP 21) jälkeen – Neuvoston päätelmät (15. helmikuuta 2016).

⁵ EU:n vuodelle 2030 asettama tavoite edellyttää, että päästöjä vähennetään näillä aloilla 43 prosenttia vuoteen 2005 verrattuna.

⁶ EU:n vuodelle 2030 asettama tavoite edellyttää, että päästöjä vähennetään näillä aloilla 30 prosenttia vuoteen 2005 verrattuna.

Lisäksi ehdotuksella luodaan joustava järjestelmä, jossa jäsenvaltiot voivat vähentää yhdessä päästöjä useilla eri aloilla ja eri aikoina kunkin jäsenvaltion talouden rakennetta vastaavalla tavalla. Se mahdollistaa jäsenvaltioiden välisen päästöoikeuksien kaupan tai hankkeiden kehittämisen päästöjen vähentämiseksi muissa jäsenvaltioissa. Tämä helpottaa investointivirtojen kohdentumista EU:ssa sinne, missä niitä eniten tarvitaan talouden uudenaikaistamiseksi ja missä ne tarjoavat parhaan hyödyn mahdollisimman vähin kustannuksin⁷.

EU:n ilmasto- ja energiapolitiikan puitteisiin sisällytetään nyt ensimmäistä kertaa maankäyttö ja metsätalous. Komission ehdotuksella pyritään hienovaraiseen tasapainoon sen välillä, että lisätään kannustimia maaperästä ja metsistä vapautuvan hiilidioksidin talteenottoon ja päästöjen vähentämiseen ja toisaalta otetaan huomioon tarve säilyttää EU:n ilmastopolitiikan puitteiden mukaisten ympäristötavoitteiden loukkaamattomuus, jotta kannustetaan vähentämään rakennusten, liikenteen ja maatalouden päästöjä. Tämän vuoksi joustavuutta on rajoitettu muihin aloihin nähden.

Näitä aloja koskevassa asetusehdotuksessa lujitetaan maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta koskevia tilinpitosääntöjä. Koska metsätalous on tärkein biomassan ja puutuotannon lähde, tiukemmat tilinpitosäännöt tarjoavat vakaan perustan uusiutuvia energialähteitä koskevalle eurooppalaiselle politiikalle ja biotalouden jatkokehittämiselle vuoden 2020 jälkeen.

3. Suotuisa toimintaympäristö EU:n siirtymiselle vähähiiliseen talouteen

Jäsenvaltioiden tehtävänä on suunnitella tämän sääntelykehityksen pohjalta toimenpiteet, jotka sopivat parhaiten vähähiiliseen talouteen siirtymisen hyödyntämiseen ja jäsenvaltioiden tavoitteiden saavuttamiseen. EU tukee jäsenvaltioita useilla välineillä ja mahdollistavilla toimenpiteillä.

3.1. Energiaunionistrategia ja muut alakohtaiset aloitteet

Koska liikenne aiheuttaa merkittävän osan päästöistä EU:ssa, komissio esittää vähäpäästöiseen liikkuvuuteen tähtäävän strategian. Siinä määritetään vähäpäästöisen liikkuvuuden keskeiset toimenpiteet liikenteen alalla. Ne käsittävät esimerkiksi vähäpäästöisiä ja päästöttömiä ajoneuvoja sekä vähäpäästöisiä vaihtoehtoisia polttoaineita koskevia EU:n laajuisia toimenpiteitä. Strategiassa korostetaan myös tarvetta hyödyntää liikenne- ja energiajärjestelmien välistä synergiaa.

Rakennusten osalta komissio tarkastelee parhaillaan uudelleen energiatehokkuutta koskevaa EU:n nykyistä sääntelykehystä ja esittää myöhemmin tänä vuonna ehdotuksia esimerkiksi keinoista houkuttaa rahoitusta rakennusten kunnostamiseen. Komissio aikoo myös saattaa tänä vuonna päätökseen rakennus- ja purkujätteen vapaaehtoisen koko toimialan kattavan kierrätysmallin. Koska mahdollisuudet päästöjen vähentämiseen ovat vähäisemmät

⁷ Jotta voidaan helpottaa säännösten noudattamista, jäsenvaltiot, joille aiheutuu tavoitteensa saavuttamisesta suhteellisesti suuremmat kustannukset, voivat halutessaan siirtää joitakin päästökauppajärjestelmän mukaisia päästöoikeuksia kompensoidakseen muilla talouden aloilla syntyviä päästöjä.

maatalouden ja maankäytön aloilla, maankäyttöä ja metsätaloutta koskevalla ehdotuksella lisätään kannustimia hiilen sitoutumisen lisäämiseen tähtääviin toimenpiteisiin näillä aloilla. Lisäksi uudistettu yhteinen maatalouspolitiikka tarjoaa ilmastotoimien edistämiseen tähtääviä välineitä ja toimenpiteitä kahdessa pilarissaan. Lannoitteiden käyttöä koskevan EU:n laajuisen politiikan tarkistamisen odotetaan osaltaan vähentävän louhittujen ja synteettisten lannoitteiden aiheuttamia päästöjä. Jäteala on tällä hetkellä maatalouden jälkeen toiseksi suurin muiden kuin hiilidioksidipäästöjen aiheuttaja. Jätehuollon puitedirektiivin ja erityisesti kaatopaikkadirektiivin, joihin komissio ehdotti muutoksia viime vuonna, odotetaan vaikuttavan merkittävästi jätteistä aiheutuvien päästöjen vähenemiseen.

Jäsenvaltiot voivat saada näiden EU:n laajuisten toimenpiteiden tarjoamat hyödyt vain panemalla ne täytäntöön ja valvomalla niitä asianmukaisesti.

3.2. Monialaiset välineet ja edistävät tekijät

Energiaunionihanke eri ulottuvuuksineen muodostaa laajan toimintakehyksen, jonka puitteissa EU voi luoda energia-alan muutokselle suotuisan toimintaympäristön. Tämän lisäksi olemassa on joitakin muita mahdollistavia tekijöitä, jotka tukevat tätä siirtymistä kaikilla talouden aloilla.

3.2.1. Kiertotalous

Kiertotaloudella on oma roolinsa toimenpidepaketin kattamilla aloilla ja myös laajalaisemmin. Käytetyn raaka-aineen määrän, tarvittun energian ja kasvihuonekaasupäästöjen välillä on suora fyysinen yhteys. EU on onnistunut katkaisemaan talouskasvun ja hiilidioksidipäästöjen kasvun välisen kytköksen, mutta toistaiseksi se ei vielä ole onnistunut tekemään samaa materiaalien käytön ja resurssitehokkuuden kohdalla.

Tämän vuoksi komissio julkaisi viime vuonna kunnianhimoisen kiertotalouspaketin⁸, jolla pyritään vastaamaan tähän haasteeseen. Ehdotetuilla toimilla ”suljetaan ympyrä”, joka kattaa tuotteiden koko elinkaaren, lisäämällä kierrätystä ja uudelleenkäyttöä. Niiden avulla varmistetaan raaka-aineiden, tuotteiden ja jätteiden maksimaalinen hyöty ja käyttö.

3.2.2. Kilpailukykyä edistävät innovaatiot

Jotta innovaatioiden luomia mahdollisuuksia keskeisinä vähähiiliseen talouteen siirtymisen mahdollistajina voidaan hyödyntää ja jokaisen investoidun euron vaikutukset maksimoida, komissio aikoo esittää tänä vuonna tutkimusta, innovointia ja kilpailukykyä edistävän yhdenmetytyn energiaunionistrategian. Tämän uuden strategian mukaisilla konkreettisilla toimilla olisi tuettava suoraan Euroopan ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamista ja edistettävä EU:n talouden uudenaikaistamista ja kilpailukykyä lujittamalla EU:n johtoasemaa puhtaan teknologian alalla.

Eurooppa on edelleen energiaan liittyvän tutkimuksen ja kehityksen suurin rahoittaja maailmassa (3,9 miljardia euroa vuonna 2014 eli 36 % kokonaismäärästä) ja on

⁸ *Kierto kuntoon – kiertotaloutta koskeva EU:n toimintasuunnitelma*, COM(2015) 614.

ensimmäisellä sijalla ilmastonmuutoksen hillitsemiseen tähtäävää huipputeknologiaa koskevien patenttihakemusten määrässä (40 % kokonaismäärästä). Monia arvokkaita mahdollisuuksia on kuitenkin vielä hyödyntämättä, erityisesti puhtaan energiateknologian ja päästöttömien ajoneuvojen osalta. Muilla aloilla, myös uusiutuvan energian teknologioiden aloilla, EU on jo alkanut menettää asemiaan kilpailijoihinsa nähden. Vielä tärkeämpää on kuitenkin, että Euroopan on kaikilla teknologian ja innovaation aloilla kehitettävä toimiaan, jotka koskevat innovaatioiden saattamista markkinoille ja niiden kaupallisen menestyksen turvaamista.

3.2.3. Investointien painopisteen siirtäminen ja määrän kasvattaminen

Yksityisiä investointeja on välttämättä kasvatettava nopeasti ja niiden painopistettä on siirrettävä, jotta tuettaisiin siirtymistä vähäpäästöiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutuvaan talouteen ja vältettäisiin pitkäaikainen lukkiutuminen runsaspäästöiseen infrastruktuuriin ja teollisuuteen.

EU:ssa on jo ryhdytty mukauttamaan yksityisiä investointeja ilmasto- ja resurssitehokkuustavoitteisiin sekä politiikan että strategisten julkisten investointien avulla.

EU:n päästökauppajärjestelmä määrittää hiilen hinnan. Niiden alojen osalta, jotka eivät kuulu EU:n päästökauppajärjestelmään, myös jäsenvaltioiden veropolitiikalla on merkitystä oikeiden kannustimien asettamiseksi.

Pääomamarkkinaunionia koskevassa aloitteessa⁹ käsitellään pitkäaikaisten ja kestävien investointien merkitystä EU:n kilpailukyvyyn säilyttämisen ja lisäämisen sekä vähähiiliseen ja resurssitehokkaaseen talouteen siirtymisen kannalta. Äskettäin käyttöön otetuilla vihreillä joukkovelkakirjoilla voidaan myös edistää suoria pääomavirtoja vähähiilisiin investointeihin.

Vielä on tehtävä enemmän, ja EU jatkaa sisämarkkinoiden syventämistä sekä investointien esteiden poistamista.

Komissio pyrkii aktiivisesti varmistamaan, että EU käyttää nykyisiä budjettivarojaan ilmastotavoitteiden mukaisesti. Poliittinen sitoutuminen siihen, että ainakin 20 prosenttia monivuotisen rahoituskehityksen varoista liittyy suoraan ilmastotoimiin, tuottaa tuloksia. Komissio onkin äskettäin liittynyt ”Mission Innovation” -aloitteeseen, jonka jäsenet ovat sitoutuneet kaksinkertaistamaan viiden vuoden aikana eli vuoteen 2020 mennessä puhdasta energiaa koskevalle tutkimus- ja kehitystyölle myönnettävän julkisen rahoituksen.

EU:n rahoitusvälineillä edistetään myös merkittävästi EU:n ilmastotoimia, kuten Euroopan strategisten investointien rahasto osoittaa. Rahaston toiminta on edennyt asetetussa aikataulussa, ja sen tavoitteena on koota vähintään 315 miljardin euron lisäinvestoinnit reaalityönsä vuodelle 2018 puoliväliin mennessä¹⁰. Tähän mennessä hyväksytyistä investoinneista yli 50 prosenttia liittyy ilmastotoimiin. Yhteissijoitukset Euroopan strategisten investointien rahaston hankkeisiin voidaan toteuttaa joko hankkeen tai investointijärjestelyn

⁹ Ks. myös *Capital Markets Union: First Status Report*, SWD(2016) 147 final.

¹⁰ *Tilannekatsaus Euroopan investointiohjelmaan ja seuraavat toimet* (tilanne 1. kesäkuuta 2016), COM(2016) 359.

tasolla. Investointijärjestelyillä voidaan helpottaa pienten hankkeiden rahoitusta ja yhdistää eri lähteistä saatavaa rahoitusta monipuolisiksi investoinneiksi, joilla on maantieteellinen tai aihekohtainen painopiste. Ne voivat myös tehdä pienistä tai paikallisista investointikohteista houkuttelevia uusille sijoittajaryhmille, esimerkiksi eläkerahastoille ja ulkomaisille yhteisösijoittajille. Komissio selvittää parhaillaan keinoja yhdistää muiden EU:n ohjelmien, kuten Verkkojen Eurooppa -välineen ja Horisontti 2020 -puiteohjelman, perusteella käytettävissä olevia varoja lisäinvestointien aikaansaamiseksi erityisesti investointijärjestelyjen kautta (esimerkiksi energiatehokkuuden, älykkään kaupunkiliikenteen ja innovatiivisten teknologioiden aloilla).

Myös EU:n uudistetulla koheesiopolitiikalla tuetaan siirtymistä vähähiiliseen talouteen, ja sen puitteissa toteutettavat hankkeet tuottavat tuloksia vuoden 2020 jälkeen. Sillä tuetaan julkisten rakennusten ja asuinrakennusten (13,3 miljardia euroa) sekä yritysten (3,4 miljardia euroa, painopiste pk-yrityksissä) energiatehokkuuteen tähtääviä toimenpiteitä sekä siirtymistä kohti energiatehokasta ja vähäpäästöistä liikennesektoria (39,7 miljardia euroa kestävään kaupunkiliikenteeseen ja vähähiilisiin liikennemuotoihin, kuten rautatie-, meri- ja sisävesiliikenteeseen). Lisäksi riskien ehkäisyyn ja hallintaan on osoitettu 8 miljardia euroa, joista 6,4 miljardia euroa on kohdennettu ilmastoon liittyviin riskeihin. Uudistetun yhteisen maatalouspolitiikan määrärahoista tuetaan ilmastotoimia yhteensä 115 miljardilla eurolla parannetun maankäytön ja kohdennettujen investointien kautta¹¹.

Jotta voidaan tukea innovointiin (esimerkiksi hiilen talteenottoa, uusiutuvaa energiaa ja uusien teknologisten läpimurtojen käyttöönottoa teollisuudessa) tehtäviä investointeja, EU:n päästökauppajärjestelmän tarkistamista koskevassa komission ehdotuksessa kaavailaan, että tähän tarkoitukseen olisi varattava 450 miljoonaa päästöoikeutta.

3.2.4. Oikeudenmukainen sosiaalinen siirtyminen ja uudenlainen osaaminen

Vähähiiliseen talouteen siirtymisen odotetaan vähentävän työtä perinteisillä markkinoilla (jotka liittyvät fossiilisiin polttoaineisiin, erityisesti runsaasti hiiltä käyttävillä teollisuudenaloilla), mutta uusia työpaikkoja luodaan toisilla aloilla (jotka liittyvät uusiutuviin energialähteisiin, energiatehokkuuteen ja ajoneuvoliikenteen sähköistämiseen). Tämä merkitsee myös tarvetta ennakoida ja lieventää siirtymisen yhteiskunnallisia vaikutuksia tietyillä alueilla ja sosioekonomisilla aloilla, myös Euroopan rakenne- ja investointirahastojen avulla.

Koska osaaminen on keskeinen väylä työllistymiseen ja vaurastumiseen, komissio on hyväksynyt uuden kattavan osaamisohjelman Euroopalle¹². Auttaakseen osaamiseen liittyvien haasteiden ratkaisemista komissio käynnistää toimia, jotka antavat näkyvyyttä osaamiselle ja parantavat osaamisen tunnustamista paikallisella, alueellisella, kansallisella ja EU:n tasolla

¹¹ Maaseudun kehittämistä koskevassa pilarissa 7,7 miljardia euroa on varattu hankkeisiin, joiden kohteena ovat hiilen talteenotto ja varastointi maaperään, kestävästi uusiutuvan energian toimitukset ja käyttö sekä ilmaston kannalta älykkäät investoinnit. Lisäksi 43,7 miljardia euroa on osoitettu toimiin, joilla parannetaan ekosysteemejä, jotka vaikuttavat myös maa- ja metsätalouden hiilijalanjälkeen.

¹² *Uusi osaamisohjelma Euroopalle: Vahvistetaan yhdessä inhimillistä pääomaa, työllistettävyyttä ja kilpailukykyä*, COM(2016) 381.

kouluista ja korkeakouluista aina työmarkkinoille asti. Osaamisohjelmassa käsitellään muun muassa uudelleen- ja täydennyskoulutusta ja esitetään alakohtaisen osaamisyhteistyön suunnitelma, jolla parannetaan taitoja koskevaa tiedonhankintaa ja puututaan osaamisvajeeseen tietyillä talouden aloilla, mukaan lukien vihreä teknologia.

3.2.5. Kauppa ja vientimahdollisuudet

Kasvaneiden kauppavirtojen odotetaan edesauttavan vihreiden tuotteiden, palvelujen ja teknologioiden nopeaa leviämistä ympäri maailmaa ja siirtymistä vähähiiliseen talouteen. EU on maailman suurin ympäristöhyödykkeiden viejä ja tuoja. Vuonna 2013 vihreiksi luokiteltujen tuotteiden viennin arvo oli EU:ssa 146 miljardia euroa (noin 8 % EU:n kokonaisviennistä) ja tuonnin arvo 70 miljardia euroa. Eurooppalaisten yritysten olisi pyrittävä jatkamaan innovointikekseliäisyytensä ja taitotietonsa kehittämistä ja vientiä.

EU edistää Maailman kauppajärjestön jäsenenä aktiivisesti tavaroiden ja palvelujen kaupan vapauttamista, mikä voi tuottaa hyötyjä ympäristölle. Se on yhdessä Maailman kauppajärjestön kuuden muun jäsenen kanssa tehnyt tiivistä yhteistyötä, jonka tavoitteena on tehdä ympäristöhyödykkeitä koskeva kunnianhimoinen sopimus kaikkien osallistujien kanssa ennen kuin G20-maiden johtajat kokoontuvat Kiinassa myöhemmin tänä vuonna G20-ryhmän huippukokouksessa. EU ajaa myös kahdenvälisissä kauppasopimuksissaan ympäristöhyödykkeiden ja -palvelujen kaupan varhaista vapauttamista ja uusiutuvan energian tuotantoon liittyvän kaupan ja investointien helpottamista ja edistää näin ilmastopolitiikan tavoitteita.

4. Päätelmät

Euroopan on siirryttävä nopeammin vähähiiliseen talouteen. EU tarvitsee lisää työpaikkoja ja kasvua sekä lisää investointeja. Tällä toimintasuunnitelmalla on mahdollista saavuttaa nämä tavoitteet ja uudenaikaistaa Euroopan taloutta. Pitkällä aikavälillä tämä muuttaa perinpohjaisesti EU:n talouden toimintaympäristöä.

Tämän tiedonannon ohessa annettavat ilmastotoimiin liittyvät lainsäädäntöehdotukset ja EU:n päästökauppajärjestelmän uudistamista koskeva viimevuotinen ehdotus on otettava prioriteetteina käsitteilyyn neuvostossa ja Euroopan parlamentissa.

Komissio aloittaa välittömästi parempaan sääntelyyn tähtäävät menettelyt tai vauhdittaa niitä (mukaan lukien julkiset kuulemiset ja vaikutusten arvioinnit), jotta vähäpäästöistä liikkuvuutta koskeva toimintasuunnitelma voidaan viipymättä muuntaa tehokkaiksi ja oikeasuhteisiksi toimenpiteiksi. Komissio esittää vuoden loppuun mennessä myös jäljellä olevat aloitteet EU:n energiaunionistrategian toteutuksen viimeistelemiseksi.

Jäsenvaltiot ovat jo alkaneet valmistella energia- ja ilmastostrategioitaan vuoden 2020 jälkeiselle ajalle. Nämä aloitteet tarjoavat jäsenvaltioille tarvittavaa selkeyttä ja välineitä, jotta ne voivat myös aloittaa Pariisin ilmastosopimuksen kansalliset ratifiointiprosessit. Jäsenvaltioiden olisikin hyödynnettävä kaikkia EU:n suotuisan toimintaympäristön tarjoamia

mahdollisuuksia, jotta siirtyminen vähähiiliseen talouteen sujuisi mahdollisimman kitkattomasti ja oikeudenmukaisesti.